

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA,
mint felülvizsgálati bíróság

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága az OTP Takarékpénztár és Kereskedelmi Bank Nyrt. (Budapest) felperesnek a Gazdasági Versenyhivatal (Budapest) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Fővárosi Bíróságon 11.K.31.309/2006. számon indult és a Fővárosi Ítéltábla 2007. november 7. napján kelt 2.Kf.27.121/2007/8. számú ítéletével befejezett perben, a jogerős ítélet ellen a felperes által 17. sorszámon benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.121/2007/8. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (azaz harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az Államnak - külön felhívásra - 36.000 (azaz harminchatezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes 2005. április 15. és május 15. közötti időszakra személyi kölcsön akciót hirdetett, amelyet reklámkampánnyal számos újságban és a rádiókban is népszerűsített. Az újságokban megjelent reklámokban a svájci alapú személyi kölcsön esetében 1% kedvezményt adott, azonban arról nem szólt, hogy az 1% kedvezmény nyújtásának feltétele a hitel folyószámlára való folyósítása.

Két sajtóhirdetés kivételével azt sem tüntette fel, hogy az 1 % kedvezmény hitelkeret-beállítási jutalékra vonatkozik.

A rádiókban sugározott reklámokban személyi kölcsön folyószámlára történő folyósítása esetére 1 % folyósításhoz kapcsolódó jutalék teljes körű elengedését hirdette, elhallgatva, hogy csak svájci frank alapú kölcsön esetében biztosítja a kedvezményt.

Az alperes 2005. december 8.-án kelt Vj-111/2005/14. számú határozatával megállapította, hogy a felperes a 2005. április 15. - május 15. között tartott akciója alatt a személyi kölcsön szolgáltatását a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (Tpv.) 8. § (2) bekezdés a) pontjába ütközően, a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartással népszerűsítette, ezért a felperest 10.000.000 forint bírság megfizetésére kötelezte.

A felperes keresetet nyújtott be az alperes határozatának felülvizsgálata iránt állítva, hogy jogsértést nem követett el, kellő gondosság tanúsítása mellett a reklám, a hirdetés objektíve nem volt alkalmas a fogyasztók megtévesztésére.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Megállapította, hogy az alperes határozata jogszerű, megállapításai megalapozottak, mert a felperes a szolgáltatásról közzétett reklámokban nem ismertette az akciós személyi kölcsön nyújtásának olyan lényeges tulajdonságait, amelyek a fogyasztó megalapozott döntésének kialakításában lényeges szerepet játszottak volna. A jogsértés megállapíthatóságánál irreleváns volt az a körülmény, hogy a fogyasztóknak módjában állt utóbb a teljeskörű tájékoztatás megszerzése, mert a jogsértés a jogsértő információ közreadásával befejeződött. Nem volt jelentősége annak sem, hogy a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete a felperes ügyfél-tájékoztatását (hirdetményeit és üzletszabályzatát) megfelelőnek minősítette, mert ez a vizsgálódás nem

versenyjogi szempontból értékelte a felperes magatartását. Az alperes az eset összes körülményeinek megfelelő mérlegelésével jogszerűen szabott ki bírságot, annak mérséklésére az elsőfokú bíróság indokot nem talált.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Ítélete indokolása szerint a felperes nem vitatta az eljárás során, hogy a reklámjaiban a perbeli banki szolgáltatás tekintetében teljeskörű tájékoztatást nem nyújtott. A másodfokú bíróság ítéletében utalt arra, hogy a gazdasági reklámtevékenységről szóló 1997. évi LVIII. törvény (Grtv.) 7.§ (1) bekezdése a megtévesztő reklám közzétételét, a Tpv. 8. § (1) és (2) bekezdései a fogyasztók tisztességtelen befolyásolására alkalmas tájékoztatást tilalmazzák. A Grtv. 2.§ o) pontja is ismeri a megtévesztő reklám fogalmát. A felperes magatartását attól függetlenül kell vizsgálni, hogy a pénzügyi szervezeteknek az egyéb jogszabályok milyen kötelezettséget írnak elő a fogyasztók tájékoztatására. A reklám jogsértő jellege akkor is megállapítható, ha a fogyasztónak az egyes bankfiókoknál módja van a teljeskörű, valós információ megismerésére, ugyanis a jogsérelem a megtévesztésre alkalmas információ(k) közreadásával valósul meg. Amennyiben a fogyasztóban a megvételre kínált termékkel, annak lényeges tulajdonságaival kapcsolatban; téves képzet alakul ki, a jogsértés megállapítható. A fogyasztók megtévesztésének megállapítására jogszerűen került sor, mert a reklámokban nem közöltek a fogyasztói döntéshez szükséges lényeges információkat.

A nyomtatott sajtóban megjelent hirdetésekben nem derült ki az a lényeges körülmény, hogy a fogyasztónak a svájci frank alapú hitelnél az 1%-os kedvezményhez való hozzájárulás érdekében folyószámlát kell nyitnia, a rádióreklámokban pedig nem hangzott el, hogy a forint, illetve az euró alapú hitelek esetén nem jár a meghirdetett kedvezmény. A jogsértés lényeges körülmény elhallgatásával, illetve hiányos tájékoztatással is megvalósítható. A reklámot közzétevő a felelősség, hogy a reklám terjedelmi korlátai között meghatározza az átlagfogyasztó számára a tájékozott fogyasztói döntés meghozatalához elengedhetetlenül szükséges, minimális információk körét. A hirdetésben megjelölt állításnak igaznak, valósnak és a tájékozott fogyasztói döntéshez szükséges releváns információkat tartalmazónak kell lennie és igazodnia kell a tisztességes verseny követelményéhez. Tiltott az olyan versenyjogi magatartás, amellyel a reklámot közzétevő a fogyasztó számára szükséges és lényeges információ közlését elmulasztja. Mindezek alapján a másodfokú bíróság azt állapította meg,

hogy az elsőfokú bíróság a felperes keresetét mind a versenyjogsértés, mind a szankció kiszabása körében jogszerűen tekintette alaptalannak és azt törvényesen utasította el.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a keresetének helyt adó határozat hozatalát, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra utasítását.

Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Tpv. 8.§ (1) bekezdését, (2) bekezdés a) és c) pontját. Mind az első, mind a másodfokú bíróság tévesen értelmezte a Tpv. 8.§-ának ezeket a rendelkezéseit. A fogyasztó piaci döntéseit befolyásoló tájékoztatások körét a bíróságok - törvénysértően - csak a reklámra szűkítve vizsgálták, a reklámokat a tájékoztatások rendszeréből kiemelve egyedileg értékelték és nem voltak figyelemmel arra, hogy a reklám rendeltetése az egyes termékjellemzőkre való figyelem felhívás, a reklám nem alkalmas valamennyi tájékoztatás, információ megadására. A reklám egy tájékoztatási folyamat része, a Tpv. azt az elvárást támasztja a vállalkozásokkal szemben, hogy a fogyasztó a döntéshozatali folyamat során a döntéséhez szükséges valamennyi információt megismerhesse. A reklám csak az első lépés, a további információk a hirdetményekben, a bankfiókokban elérhetőek voltak. A reklámot kiragadva vizsgálva ebből a folyamatból téves következtetésre juthat az, aki az egész tájékoztatás megtévesztésre alkalmasságát vizsgálja. A reklám maga nem alkalmas a fogyasztó olyan mértékű befolyásolására, hogy a pénzügyi szolgáltatást további információ szerzése nélkül igénybe vegye. Álláspontja szerint a reklámban nem állítható valótlanosság, de a reklámban nem is tehető közzé egyidejűleg valamennyi termékinformáció, ezért a kifogásolt reklámokkal jogsértést nem követett el.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. Hangsúlyozta, hogy nemcsak az a reklám jogsértő, amely kizárólagosan meghatározza a fogyasztói döntést, hanem az is, amely tisztességtelen módon befolyásolja a fogyasztót a döntési folyamatban. A jogsértés akkor is fennáll, ha a fogyasztónak utóbb módja van a teljeskörű, valós információ megismerésére. A tisztességtelen befolyásolásra alkalmas tájékoztatás tiltott, a jogsértés már a jogsértő információ közreadásával megvalósul.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A felperes pénzügyi intézmény, vonatkoznak rá a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) rendelkezései, amelyek megszabják a

hitel nyújtására vonatkozóan a szükséges tájékoztatási és szabályozási kötelezettségét. Akkor, amikor a felperes egy pénzügyi szolgáltatást - konkrétan a személyi kölcsönét reklámozni, hirdetni kívánja, irányadóak rá mind a Grtv., mind a Tpvt. rendelkezései, azok személyi és tárgyi hatálya folytán, ezért tilos a felperes számára is megtévesztő reklám közzététele, illetve a tisztességtelen piaci magatartásba ütköző tevékenység folytatása.

A felperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a fogyasztó egy döntési folyamat részeként jut el addig az elhatározásig, hogy a kínált személyi kölcsönt igénybe veszi-e. A döntési folyamat során először a felperes reklámjával találkozik, amely a szolgáltatás lényeges elemeire felhívja a figyelmét, majd ezt követően a bankfiókban megismerheti a szolgáltatás - konkrétan a személyi kölcsön - nyújtásának további részletszabályait. Az alperesnek a versenyjogi jogsértés vizsgálatakor nem a teljes ügyintézési, döntési folyamatot kell vizsgálnia, hanem a Tpvt. rendelkezései értelmében annak azt az önállóan vizsgálható szakaszát, mozzanatát, amellyel szolgáltatás reklámozása történik. A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a reklámban a pénzügyi szolgáltatásról állítás hangzik el, ennek az állításnak igaznak és valósnak kell lennie minden olyan terméket érintően, amelyre a reklám vonatkozik. A felperes az eljárás során nem vitatta, hogy a megjelent reklámok tartalmát az alperes határozata helyesen rögzítette és azt sem tette vitássá, hogy a reklámokból hiányolt információ valóban nem került közlésre. A felperes azzal a magatartásával, hogy a rádiókban sugározott reklámokban a személyi kölcsönhöz kapcsolódó kedvezményt nem biztosította valamennyi kölcsönszerződésre - ahogy reklámozta -, csak a svájci frank alapú kölcsön esetében, a reklámban olyan állítást tett közzé, amely valamennyi személyi kölcsön formára (forint, illetve euró alapú kölcsön) nem volt igaz. Ebből megállapítható, hogy a felperes a reklámban még minden személyi kölcsönszerződésre biztosított kedvezmény körét jogsértően szűkítette. A sajtóban megjelent reklámok esetében (két sajtóhirdetés kivételével) lényeges feltételt hallgatott el, nem közölte, hogy a kedvezmény nyújtásának feltétele a hitel folyószámlára történő folyósítása, amely feltétel teljesítése a kölcsönt felvevő számára további költségeket jelentett, csökkentve ezzel az elérhető kedvezményösszeg mértékét.

A felperes megalapozottan hivatkozott arra, hogy a reklám figyelem felhívó jellegénél fogva nem alkalmas valamennyi információ közlésére, azonban ennek az állításnak a valós volta ellenére megállapítható, hogy a fogyasztót megtévesztő az a reklám, amelyben meghirdetett kedvezmény az állítottnál szűkebb körben vehető igénybe vagy csak további feltétel teljesítése és a költség vállalása esetén érhető el. A felperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy

a Tptv. 8. (1) és (2) bekezdése megsértése csak a tájékoztatási folyamat egészére vonatkozóan vizsgálható. A fogyasztók megtévesztése, tisztességtelen befolyásolása megvalósulhat olyan reklámmal is, amely az áru lényeges tulajdonságáról megtévesztésre alkalmas tájékoztatást ad, vagy valamilyen Lényeges körülményt elhallgat.

A reklámozó maga határozza meg, hogy egy pénzügyi szolgáltatásnak milyen körét reklámozza. Ha túl "tágan" határozza meg, akkor az egyes szolgáltatásaira (ahol feltételeket szab, megszorítást alkalmaz) valótlán, megtévesztő a reklám.

A felperes esetében, ha a személyi kölcsönszolgáltatás csak azt állította volna, hogy "rendkívül kedvező feltételekkel" - azok részletezése nélkül - kifogás, megtévesztés hiányában nem lett volna emelhető. A perbeli esetben a felperesnek volt két olyan közzé tett reklámja, amely megfelelt a fogyasztók korrekt tájékoztatásának, a kifogásolt reklámokat is úgy kellett volna megfogalmazni, hogy a szolgáltatás körét (CFIF alapú, Euró alapú, Forint alapú) szűkebben kellett volna meghatározni.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A sikertelen felülvizsgálati kérelemmel élő felperes a Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes jogi képvisellel felmerült felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a tárgyi illetékfeljegyzése jog folytán le nem rótt felülvizsgálati illeték viselésére.

Budapest, 2009. március 18.